

Onderzoek 'Toegevoegde waarde ISO 14001-certificatie voor gecertificeerde organisaties'

Rapportage onderzoek uitgevoerd door SCCM

*De overtuiging -en ervaring- van SCCM is dat elke organisatie
(hoe klein ook) betere milieu-prestaties behaalt door
het gebruik van de plan-do-check-act aanpak uit de ISO 14001-norm.*

Copyright SCCM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SCCM.

Disclaimer

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.

Onderzoek ‘Toegevoegde waarde ISO 14001-certificatie voor gecertificeerde organisaties’

Rapportage onderzoek uitgevoerd door SCCM

9 juni 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Samenvatting en conclusies	3
2.1	Respons en achtergrond deelnemers aan onderzoek	3
2.2	Samenvatting resultaten	3
2.3	Conclusies	7
3	Onderzoeksopzet en medewerking	9
3.1	Onderzoeksdoel	9
3.2	Onderzoeksmethode	9
3.3	Respons	9
3.4	Achtergrond van organisaties die hebben meegewerkt	10
4	De ervaringen met de ISO 14001:2015-norm	14
4.1	De waardering van de wijzigingen in de ISO 14001-norm	14
4.2	De gevolgen van de wijzigingen in de ISO 14001-norm	14
4.3	De combinatie van ISO 14001 met andere managementsystemen	15
4.4	Suggesties voor verbeteringen aan de ISO 14001-norm	16
5	De motivatie voor het invoeren en de resultaten van het milieumanagementsysteem	18
5.1	De motivatie voor het invoeren van het milieumanagementsysteem	18
5.2	De resultaten van het milieumanagementsysteem	19
6	Ervaringen met certificatie van het milieumanagementsysteem	23
6.1	Tevredenheid over het certificatieproces	23
6.2	Toegevoegde waarde van certificatie	24
6.3	Opmerkingen en suggesties ten aanzien van het certificatieproces	25
7	Het gebruik van het ISO 14001-certificaat in de relatie met derden	27
7.1	ISO 14001-certificatie in relatie tot de overheid	27
7.2	ISO 14001 in relatie tot MVO	28
8	Bekendheid met mijn.sccm	30
9	Opmerkingen en suggesties voor verbeteringen	31
	Bijlage	
1	Vragenlijst	33

I Inleiding

Doel van SCCM is dat organisaties met een gecertificeerd managementsysteem de eigen prestaties verbeteren, risico's beperken en de relatie met klanten en overheden kunnen versterken. Periodiek wordt door SCCM onderzoek gedaan bij gecertificeerde organisaties om te beoordelen of de gecertificeerde managementsystemen de beoogde toegevoegde waarde leveren.

In 2013 is de laatste keer geweest dat een onderzoek naar de toegevoegde waarde van ISO 14001-certificatie is uitgevoerd. Deze rapportage heeft betrekking op het onderzoek uitgevoerd in de periode oktober-december 2019. SCCM heeft gecertificeerde organisaties in deze periode de mogelijkheid geboden via de website een digitale vragenlijst in te vullen. De gecertificeerde organisaties zijn door de certificatie-instellingen per e-mail op de hoogte gebracht van het onderzoek. Ook is in de nieuwsbrieven van SCCM aandacht aan het onderzoek besteed.

In 2015 is een nieuwe versie van de ISO 14001-norm gepubliceerd. Met het opnieuw uitvoeren van het onderzoek is gewacht tot de transitie van de ISO 14001:2004 naar de ISO 14001:2015 norm was afgerond. Om vergelijking ten opzichte van 2013 mogelijk te maken zijn zoveel mogelijk dezelfde vragen gesteld.

Het onderzoek is uitgevoerd om informatie te krijgen over de ervaringen met zowel de toepassing van de ISO 14001-norm als de certificatie op basis van deze norm. De verkregen informatie wordt gebruikt om de activiteiten van SCCM en de aangesloten certificatie-instellingen aan te vullen en/of te verbeteren. Daarbij kan voor de activiteiten van SCCM gedacht worden aan:

- de inhoud van het certificatieschema;
- de informatiebladen die SCCM publiceert om organisatie te ondersteunen bij de invoering van het managementsysteem;
- het aanbieden van webinars om kennis over te dragen;
- het programma van auditordagen om de werkwijze van auditors te harmoniseren;
- de samenvattingen van wet- en regelgeving die via mijn.sccm beschikbaar zijn voor auditors en gecertificeerde organisaties.

Daarnaast is de informatie interessant om in te brengen in de ISO 14001-normcommissie van NEN.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de resultaten samengevat en conclusies geformuleerd. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de onderzoeksopzet en geeft inzicht in de respons en de achtergrond van de organisaties die aan het onderzoek hebben meegewerkt. In de hoofdstukken 4 tot en met 9 worden de resultaten vanuit verschillende invalshoeken belicht. In de samenvatting worden alleen de totaalcijfers gepresenteerd. In het rapport zijn uitsplitsingen opgenomen naar sector. In de toelichtingen wordt daar waar relevant ook ingegaan op de antwoorden op basis van het jaar van certificering en de aard van de milieuvergunning.

Vervolg

De resultaten van het onderzoek worden besproken met de certificatie-instellingen die zijn aangesloten bij SCCM en het Centraal College van Deskundigen dat binnen SCCM verantwoordelijk is voor de inhoud van het ISO 14001-certificatieschema. Via de nieuwsbrief en de website van SCCM wordt bekendheid gegeven aan vervolgvragen.

2 Samenvatting en conclusies

2.1 Respons en achtergrond deelnemers aan het onderzoek

In de periode oktober-december 2019 heeft SCCM de circa 2.400 organisaties met een bij SCCM geregistreerd ISO 14001-certificaat de gelegenheid geboden een digitale vragenlijst in te vullen met betrekking tot de invoering en certificatie van het milieumanagementsysteem. Van de 17 bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen hebben er 16 in deze periode een e-mail gestuurd aan contactpersonen van de door hen gecertificeerde organisaties om hen uit te nodigen de vragenlijst in te vullen. De meeste certificatie-instellingen hebben na circa 6 weken een herinnering gestuurd. De digitale vragenlijst is door 308 functionarissen van ISO 14001-gecertificeerde organisaties digitaal ingevuld. Het zijn veelal KAM-managers/coördinatoren die de vragen hebben beantwoord.

Van deze 308 organisaties zijn er 127 (41%) actief in diverse industriële sectoren, 67 (22%) in de bouw en landbouw en 114 (37%) in de dienstverlening. Het grootste deel daarvan zit in de commerciële dienstverlening (bijvoorbeeld transport, handel, schoonmaak).

Het aantal werknemers van de in het onderzoek betrokken organisaties varieert, 27% heeft minder dan 50 werknemers, 19% tussen de 50-100 werknemers, 25% tussen de 101-250 werknemers en 28% meer dan 250 werknemers.

Van de organisaties die hebben meegewerkt heeft 30% een milieuvergunning (waarvan 23% BRZO-plichtig) en valt 52% onder Activiteitenbesluit A of B. Voor 18% van de respondenten was dit onbekend.

Zowel organisaties die al langer zijn gecertificeerd als organisaties die recent zijn gecertificeerd hebben aan het onderzoek meegewerkt. 37% van de organisaties is voor 2010 gecertificeerd, 30% in de periode 2011 - 2015 en 31% in 2016 of later.

2.2 Samenvatting resultaten

In de volgende elf tabellen zijn de resultaten van het onderzoek samengevat.

Tabel 1: Achtergrond en motivatie tot ISO 14001-certificatie

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend / n.v.t.
N = 308				
a Wij hebben niet getwijfeld over de overgang naar ISO 14001:2015	73%	6%	4%	16%
b Klanten verwachten dat wij ISO 14001 zijn gecertificeerd, stoppen met ISO 14001 is dan geen optie	47%	33%	10%	9%
c Wij vinden ISO 14001-certificatie vooral belangrijk voor onszelf	41%	43%	11%	5%

Tabel 2: De waardering van wijzigingen in de ISO 14001:2015-norm

	Sterke verbetering	Enigszins verbeterd	Gelijk	Verslechtering	Onbekend of n.v.t.
N = 308					
a De wijzigingen in de norm als geheel	27%	43%	11%	0%	18%
b Toevoeging contextanalyse	29%	38%	12%	3%	17%
c Eisen aan betrokkenheid van de directie	39%	29%	15%	1%	16%
d Onderscheid risico's én kansen in planning	30%	39%	13%	2%	17%
e Milieuaspecten vanuit levenscyclusperspectief	18%	37%	23%	4%	17%
f Vaststellen van benodigde competenties	11%	34%	34%	2%	18%
g Processen voor in- en externe communicatie	6%	36%	38%	2%	18%
h Validiteit en betrouwbaarheid milieu-informatie	11%	36%	34%	1%	17%
i Inzicht in de compliancestatus	12%	40%	28%	1%	17%
j Het niet meer vereisen van 'procedures'	34%	26%	17%	5%	18%

Tabel 3: De gevolgen van de wijzigingen in de ISO 14001-norm

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Oneens omdat wij dit al hadden	Onbekend
N = 308					
a Wij hebben beter inzicht gekregen in wensen van belanghebbenden en belangrijke ontwikkelingen	20%	47%	9%	18%	5%
b Mede door de contextanalyse heeft onze organisatie naast operationele ook strategische milieudoelstellingen voor de (middel)lange termijn	20%	42%	15%	19%	4%
c De directie is door de eisen in de norm sterker betrokken	23%	39%	21%	14%	3%
d Er is nu ook aandacht voor de gevolgen van veranderingen in het milieu (bijv. klimaat) voor onze organisatie	13%	44%	21%	19%	3%
e Wij hebben een beter inzicht in de compliancestatus	22%	39%	18%	17%	4%
f De kwaliteit van de milieu-informatie krijgt door de eisen in de norm meer aandacht en is beter geborgd	22%	44%	16%	12%	5%
g Ook als is het niet vereist, wij gebruiken nog steeds procedures	52%	31%	10%	3%	4%

Tabel 4: De gevolgen van de HLS voor het gebruik van andere managementsystemen

	Sterk eens	Eens	Neutraal	Oneens	Sterk oneens	Onbekend of n.v.t.
N = 308						
a Wij ervaren de voordelen door de overeenkomsten	32%	42%	15%	4%	0%	6%
b Het is voor ons aanleiding om ISO 45001 in te voeren	4%	9%	28%	30%	8%	21%
c ISO 50001 wordt nu interessant voor ons	3%	6%	33%	27%	6%	24%

Tabel 5: Gemiddeld rapportcijfer voor waardering certificatieproces

	N=	Gemiddeld rapportcijfer 2019
→ Industrie	127	7,4
→ Bouw en landbouw	67	7,4
→ Diensten	114	7,3
Totaal	308	7,4

Tabel 6: De mate waarin de afgelopen 5 jaar verbeteringen zijn gerealiseerd

	Substantiële verbetering	Redelijk grote verbetering	Verbetering	Min of meer gelijk	Onbekend of n.v.t.
N = 308					
a Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt / producten langer meegaan of circulair worden etc.	8%	26%	31%	18%	17%
b Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop	4%	11%	36%	40%	8%
c Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)	6%	19%	43%	25%	6%
d Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)	14%	18%	38%	24%	5%
e Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies	3%	14%	35%	38%	9%
f Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen	6%	20%	40%	29%	4%

Tabel 7: Verbeteringen die staan gepland voor de komende jaren

	Plannen voor substantiële verbetering	Plannen voor redelijk grote verbetering	Plannen voor verbetering	Geen plannen	Onbekend of n.v.t.
N = 308					
a Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt / producten langer meegaan of circulair worden etc.	10%	13%	44%	17%	16%
b Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop	6%	15%	56%	18%	6%
c Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)	8%	19%	50%	15%	8%
d Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)	14%	24%	49%	10%	3%
e Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies	5%	16%	53%	17%	8%
f Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen	9%	24%	49%	13%	5%

Tabel 8: Stellingen met betrekking tot de uitvoering van certificatieaudits

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend
N = 308				
a Auditors van certificatie-instellingen zijn deskundig	56%	37%	5%	3%
b Auditors zouden best wat strenger mogen zijn	10%	30%	55%	5%
c Audits zouden wat dieper mogen gaan	12%	33%	50%	4%

Tabel 9: Stellingen met betrekking tot de toegevoegde waarde van certificatie

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend
N = 308				
a Certificatie stimuleert ons het managementsysteem te verbeteren	43%	45%	9%	3%
b Zonder certificatie zal het managementsysteem op den duur 'versloffen'	40%	35%	21%	4%
c Certificatie houdt ons scherp	53%	37%	7%	3%

Tabel 10: Stellingen met betrekking tot de het gebruik van ISO 14001 in relatie met de overheid

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend of n.v.t.
N = 308				
a De Wm-toezichthouder maakt gebruik van de aanwezigheid van het milieumanagementsysteem	13%	18%	23%	46%
b Onze wens is dat meer gebruik wordt gemaakt van het ISO 14001-certificaat bij het toezicht	29%	22%	5%	44%
c De Wm-toezichthouder begrijpt de essentie van een milieumanagementsysteem	17%	20%	8%	55%
d De waardering door de Wm-toezichthouder is voor ons een stimulans om met ISO 14001-certificatie door te gaan	11%	15%	25%	50%

Tabel 11: Stellingen met betrekking tot het gebruik van ISO 14001-certificaat in de relatie tot de markt

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend of niet beantwoord
N = 308				
a Onze organisatie rapporteert extern over duurzaamheid/ MVO	32%	25%	28%	15%
b Het ISO 14001-certificaat is belangrijk in het kader van duurzaamheid / MVO	36%	41%	12%	11%
c Een ISO 14001-certificaat wordt een voorwaarde om zaken te kunnen doen	34%	42%	14%	10%
d Ons beleid is om bij inkoop een ISO 14001-certificaat te vragen	19%	37%	31%	13%

2.3 Conclusies

De resultaten van het onderzoek leiden tot de volgende conclusies.

Goede respons en representatieve steekproef

- De medewerking aan het onderzoek is hoog geweest (16% respons). De verdeling van de respondenten over verschillende branches en CI's is overeenkomstig de werkelijke verdeling en kan daarom als representatief worden beschouwd.
- Voor de interpretatie van de resultaten is van belang dat het vooral KAM-managers zijn welke aan het onderzoek hebben meegewerkt. Directieleden zouden op bepaalde vragen mogelijk anders hebben gereageerd.
- De respons is aanzienlijk lager dan bij het in 2013 uitgevoerde onderzoek (32% in 2013). Dit heeft voor een deel te maken met de aankondiging van het onderzoek. In 2013 liep dit via SCCM en zijn ook alle gecertificeerde organisaties bereikt. Opvallend is dat een aanzienlijk aantal personen wel begonnen is maar de beantwoording heeft afgebroken. Omdat deze afbreking geconcentreerd is op bepaalde punten in de vragenlijst en niet is verspreid over de vragenlijst roept de vraag op of er technische redenen waren voor het afbreken. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt over de lengte van de vragenlijst. Bij een volgend onderzoek is dit in ieder geval een aandachtspunt.

ISO 14001:2015-norm is een verbetering, vooral de eisen gericht op betrokkenheid directie

- De ISO 14001:2015-norm wordt ten opzichte van de 2004-versie door de meeste respondenten als een verbetering gezien.
- Dat zwaardere eisen worden gesteld aan de betrokkenheid van de directie komt naar voren als de belangrijkste verbetering ten opzichte van de ISO 14001:2004-norm. Een grotere betrokkenheid van de directie is een gevolg van de invoering van de zogenaamde High Level Structure (HLS) die de basis is voor alle ISO-managementsysteemnormen. Dit betekent echter niet dat alle KAM-managers al tevreden zijn over deze betrokkenheid. Dit blijkt ook uit opmerkingen gemaakt over het certificatieproces en suggesties om meer aandacht te besteden aan de directie tijdens audits.
- Voor een aantal wijzigingen in de norm is de vraag of de implementatie daarvan al optimaal is. Dit geldt in het bijzonder voor de gevolgen van veranderingen in het milieu op de organisatie zelf en de borging van de kwaliteit van milieu-informatie.

HLS interessant voor combinatie met ISO 9001, niet voor ISO 45001 en ISO 50001

- Organisaties zijn vooral geïnteresseerd in de combinatie van ISO 14001 en ISO 9001. Daar worden de voordelen van de HLS ervaren. Op basis van de reacties van de respondenten is niet te verwachten dat de HLS grote invloed zal hebben op de belangstelling voor ISO 45001- en ISO 50001-certificatie.

Geen behoefte aan nieuwe eisen in ISO 14001, eerder behoefte aan vereenvoudiging

- Er is geen behoefte aan verbetering van de norm in de vorm van extra eisen. Er is eerder behoefte aan vereenvoudiging van de eisen en het beperken van de toevoegingen ten opzichte van de HLS om zo de combinatie met bijvoorbeeld ISO 9001 nog makkelijker te maken.

De waardering voor ISO 14001-certificatie is goed maar aandacht voor diepgang blijft nodig

- Een gemiddeld rapportcijfer van 7,4 is een goede score. Ten opzichte van 2013 is de waardering op een vergelijkbaar niveau (was 7,5). Bij de industrie lijkt de waardering iets teruggelopen (van 7,6 naar 7,4). Een relatief groot deel van de respondenten is het sterk of enigszins eens met de stellingen dat audits 'dieper' mogen gaan en auditors 'strenger' mogen zijn. Dit is vergelijkbaar met het onderzoek in 2013 en betekent dat de diepgang van audits aandacht blijft vragen.
- Een groot aantal respondenten (23%) heeft suggesties voor verbetering gedaan. Een groot deel van deze suggesties heeft betrekking op de kwaliteit van de audits. De rode draad is daarbij dat audits meer stimulansen moeten opleveren voor het verbeteren van de milieuprestaties en minder gericht moeten zijn op het systeemeisen zelf. Het zijn vooral KAM-managers welke hebben deelgenomen aan het onderzoek. Deze willen de audits graag gebruiken

om nieuwe impulsen te krijgen voor verbetering. De resultaten van de audits zullen worden gebruikt om de besluitvorming binnen de organisatie te beïnvloeden. Deze uitkomsten van het onderzoek sluiten aan bij het belang dat door KAM-managers wordt gehecht aan de zwaardere eisen in de norm aan de betrokkenheid van de directie.

ISO 14001-certificatie houdt organisaties scherp en ‘bij de les’

- Een belangrijke toegevoegde waarde van certificatie is dat organisaties door de periodieke audits geprikkeld worden om het managementsysteem actueel te houden (90% is het eens of gedeeltelijk eens met de stelling dat certificatie hen scherp houdt / 75% eens of gedeeltelijk eens met de stelling dat het systeem anders zou versloffen).

ISO 14001-gecertificeerde organisaties verbeteren de milieuprestaties

- Bij zo goed als alle organisaties is er sprake van verbetering van de milieuprestaties. Bij 23% van de organisaties wordt een substantiële verbetering voor een of meer invalshoeken die de milieuprestatie bepalen gerealiseerd. Dit gebeurt het vaakst door investeringen in energiebesparing/eigen opwekking. Opvallend is dat ook de wijziging van producten/diensten vaak worden genoemd. Dit zou betekenen dat het onderwerp circulaire economie wordt opgepakt.
- De verbeteringen worden mede door het certificatieproces bereikt (66% is het eens of gedeeltelijk eens met de stelling dat door certificatie betere milieuprestaties worden bereikt). Ten opzichte van het onderzoek in 2013 is de bijdrage van certificatie op de milieuprestaties gedaald (was 76%).
- Bij de meeste organisaties staan ook verbeteringen voor de komende jaren ingepland. De meeste organisaties hebben plannen voor verbeteringen gericht op drie of meer invalshoeken die de milieuprestatie bepalen. Verbeteringen gericht op energiebesparing/CO₂-reductie komen het meest frequent voor (bij 38% staan substantiële/redelijke grote verbeteringen gepland).

Het gebruik van het ISO 14001-managementsysteem bij overheidstoezicht blijft beperkt

- Net als bij het onderzoek in 2013 wordt tijdens door toezichthouders van de overheid nauwelijks gebruik gemaakt van de informatie die door het aanwezige managementsysteem aanwezig is. Gecertificeerde organisaties die met enige regelmaat te maken hebben met overheidstoezicht hebben wel de wens dat hier gebruik van wordt gemaakt bij het toezicht.
- Het gebruik van een ISO 14001-certificaat in relatie tot de overheid is nauwelijks van invloed op het besluit om een ISO 14001-certificaat te behalen of te continueren.

ISO 14001-certificatie is vooral van belang in het zakelijk verkeer

- ISO 14001-certificatie is bij veel organisaties onderdeel van het MVO/duurzaamheidsbeleid en wordt bij veel organisaties als een voorwaarde voor ‘zaken doen’ beschouwd.
- Het feit dat ISO 14001-certificaten worden gevraagd wil niet zeggen dat ook altijd goed bekend is wat de betekenis van een ISO 14001-certificaat is. Verschillende suggesties worden gedaan om daar aandacht aan te besteden.

Tevredenheid over de activiteiten van SCCM

- Ten opzichte van de 2013 is de bekendheid met mijn.sccm sterk gestegen. In 2013 was 58% niet op de hoogte van de beschikbaarheid van samenvattingen van wet- en regelgeving via mijn.sccm, dat is nu gedaald tot 19%.
- Verschillende suggesties zijn gedaan voor onderwerpen om aandacht aan te besteden. Informatie over de invulling van ‘levenscyclusperspectief’ wordt het vaakst genoemd.

3 Onderzoeksopzet en medewerking

3.1 Onderzoeksdoel

SCCM heeft dit onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in:

- de redenen voor organisaties om ISO 14001 in te voeren.
- de toegevoegde waarde die ISO 14001 als managementsysteem biedt voor de organisatie zelf als in de relatie met derden.
- de ervaringen en meerwaarde van het certificeren.

De informatie wordt gebruikt om:

- het ISO 14001-certificatieschema waar nodig te verbeteren.
- voorlichting te geven aan organisaties die ISO 14001 overwegen.
- de waarde van ISO 14001 voor belanghebbende partijen (zoals de overheid) te onderbouwen.
- certificatie-instellingen ideeën te geven voor verbetering van hun diensten.

De registratie van het 2000^e ISO 14001-certificaat door SCCM was aanleiding om dit onderzoek uit te voeren.

3.2 Onderzoeksmethode

In samenspraak met de bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen en de leden van het Centraal College van Deskundigen voor ISO 14001 is de in bijlage 1 opgenomen vragenlijst opgesteld. De vragen zijn mede gebaseerd op een vergelijkbaar onderzoek dat SCCM in 2013 bij OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties heeft uitgevoerd.

De contactpersonen van de certificatie-instellingen bij de ISO 14001-gecertificeerde organisaties hebben in de maanden mei-juni tweemaal een e-mail ontvangen met een toelichting op het onderzoek en het verzoek om de digitale vragenlijst in te vullen. In verband met de AVG zijn alle e-mails verstuurd door de certificatie-instelling en niet door SCCM. Eén certificatie-instelling was niet in de gelegenheid om e-mails naar het klantenbestand te sturen.

3.3 Respons

Tabel 12 geeft een overzicht van het aantal organisaties dat is benaderd in het geval dat de certificatie-instellingen welke aan het onderzoek hebben meegewerkt ook daadwerkelijk een e-mail hebben gestuurd aan alle door hen gecertificeerde organisaties. Op basis van de ervaring bij het vorige onderzoek is een aantal respondenten afgetrokken waarvan de e-mail niet aankomt (door bijvoorbeeld fout in het adres).

Van het aantal contactpersonen dat is bereikt heeft circa 16% meegewerkt aan het onderzoek.

Tabel 12: Respons onderzoek

		Aantal	in %
Aantal ISO 14001-certificaten in NL op 1/10/2019		2.418	
Aantal ISO 14001-certificaten theoretisch aangeschreven	circa	2.050	
Aantal niet bereikt (teruggestuurde e-mail)	circa	100	

Aantal bereikte contactpersonen	1.950	100%
Aantal openingen van vragenlijst op internet	526	27%
Aantal vragenlijsten geheel of gedeeltelijk ingevuld	401	21%
Aantal niet verwerkte vragenlijsten (bijv. niet compleet ingevuld)	93	5%
Aantal verwerkte vragenlijsten	308	16%

3.4 Achtergrond van organisaties die hebben meegewerkt

In tabel 13 zijn de branches weergegeven waarin de organisaties werkzaam zijn die aan het onderzoek hebben meegewerkt. In dit rapport zijn de branches samengevoegd in drie groepen:

- Industrie (inclusief energie en afvalinzameling en verwerking);
- Bouw en landbouw;
- Dienstverlening (zowel commercieel als niet-commercieel).

De bouw en landbouw zijn in de analyse samengenomen. Onder landbouw vallen verschillende bedrijven in de cultuurtechniek. Deze zijn vanuit milieuoogpunt vergelijkbaar met een deel van de bedrijven die ook in de categorie bouw vallen.

De commerciële en niet-commerciële dienstverlening zijn samengevoegd omdat deze wat betreft milieuaspecten overeenkomsten hebben. Daarnaast is het onderscheid commercieel en niet-commercieel niet altijd even scherp.

Tabel 13: Verdeling respondenten naar branche (in aantallen respondenten)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
A Landbouw, bosbouw en visserij		7		7
B+E36 Winning van delfstoffen inclusief water	2			2
C10+11+12 Vervaardiging van voedings- en genotsmiddelen	6			6
C16 Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen	2			2
C17 Vervaardiging van papier, karton en papier en karton	1			1
C18 Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	10			10
C19+20+21 Aardolieverwerking, chemische en farmaceutische producten	10			10
C22 Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	10			10
C24 Vervaardiging van metalen in primaire vorm	1			1
C25 Vervaardiging van producten van metaal (geen machines)	35			35
C26+27+28 Vervaardiging elektronische/elektrische machines/apparaten	12			12
C29+30 Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en overige	5			5
C31 Vervaardiging van meubels	2			2
C32 Vervaardiging van overige goederen	14			14
D Productie, distributie en handel in elektriciteit, aardgas, stoom etc.	3			3
E37+38+39 Afval(water)inzameling en -behandeling, sanering en overig	14			14
F Bouwnijverheid		60		60
G Groot- en detailhandel en reparatie van auto's			14	14
H Vervoer en opslag			19	19
I Logies-, maaltijd- en drankverstrekking			1	1
J Informatie en communicatie			6	6
K Financiële instellingen			2	2

M+N Zakelijke dienstverlening (incl. advisering)			38	38
O+P Overheidsdiensten en onderwijs			3	3
Q Gezondheids- en welzijnszorg			4	4
R Cultuur, sport en recreatie			2	2
S Overige (niet zakelijke) dienstverlening			25	25
Totaal	127	67	114	308

De respondenten is gevraagd welke functie zij binnen de gecertificeerde organisatie vervullen. De open antwoorden zijn in tabel 14 samengevat. Bij de meeste organisaties is de verantwoordelijkheid voor het milieumanagementsysteem gecombineerd met kwaliteits- en G&VW-management. Bij de industrie en grotere organisaties zijn milieu, arbo en veiligheid vaker gecombineerd zonder kwaliteitsmanagement.

Tabel 14: Functie van respondent

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a Directielid	6%	4%	8%	6%
b KAM-manager	33%	16%	25%	27%
c KAM-coördinator	21%	48%	23%	28%
d Kwaliteitsmanager	7%	0%	5%	5%
e EHS-manager	10%	1%	5%	6%
f EHS-coördinator	4%	6%	5%	5%
g (Intern) adviseur	9%	6%	10%	9%
h overig	6%	12%	8%	8%
i niet beantwoord	3%	6%	11%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 15: Gemiddeld aantal personen werkzaam bij de organisatie (zowel in dienst als ingehuurd* op basis fte)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N=	127	67	114	308
a < 10	2%	1%	6%	4%
b 10 -30	14%	9%	7%	10%
c 31 - 50	10%	22%	11%	13%
d 51- 100	24%	22%	13%	19%
e 101 - 250	27%	30%	21%	25%
f 251 - 500	13%	10%	19%	15%
g 501 - 2000	7%	3%	17%	10%
h > 2000	2%	1%	5%	3%
i onbekend	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

* Het gaat om ingehuurd personeel dat werkt onder de directe verantwoordelijkheid van de gecertificeerde organisatie (dus geen onderaannemers).

Tabel 16: Respondenten verdeeld naar certificatie-instelling (CI)

	Aantal respondenten	% respondenten
N = 308		
Aboma Certificering bv	11	4%
BSI Group The Netherlands B.V.	9	3%
Bureau Veritas Inspection and Certification	43	14%
C+ certificering B.V. / Control Union Certifications	10	3%
Certificatiebureau CGD B.V.	1	0%
DEKRA Certification B.V.	26	8%
DNV GL Business Assurance B.V.	60	19%
EBN Certification	17	6%
Kiwa Nederland B.V.	5	2%
Lloyd's Register Nederland B.V.	27	9%
Nederlands Certificatie Instituut	5	2%
Nederlands Certificatie Kantoor B.V.	14	5%
Normec Certification B.V.	15	5%
SGS Nederland B.V.	19	6%
SKG-IKOB Certificatie	2	1%
SKH	3	1%
TÜV Nederland QA B.V.	35	11%
Andere CI of onbekend	6	2%
Totaal	308	100%

Andere CI's die zijn genoemd zijn TÜV Rheinland (2x), SGS België en ABS. Twee respondenten hebben deze vraag niet beantwoord. Van de 17 bij SCCM aangesloten CI's hebben er 16 een e-mail gestuurd met een uitnodiging tot deelname aan het onderzoek naar de contactpersonen van de door de betreffende CI gecertificeerde organisaties. De verdeling van de respondenten over de deze 16 CI's correspondeert weerspiegelt de verdeling van het aantal door deze CI's verstrekte certificaten.

Tabel 17: Jaar waarin het ISO 14001-certificaat voor het eerst is verstrekt

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a 2000 en ouder	15%	6%	6%	10%
b 2001 - 2010	31%	9%	33%	27%
c 2011 - 2015	20%	43%	33%	30%
d 2016 - 2019	31%	42%	23%	31%
e onbekend	3%	0%	4%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 18: Verdeling van respondenten naar aantal vestigingen op het certificaat

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N=	127	67	114	308
a Eén vestiging zonder nevenvestigingen	61%	46%	46%	52%

b	Hoofdvestiging met 1 nevenvestiging	14%	13%	21%	17%
c	Hoofdvestiging met 2-3 nevenvestigingen	13%	24%	11%	14%
d	Hoofdvestiging met 4-5 nevenvestigingen	5%	9%	6%	6%
e	Hoofdvestiging met 6-10 nevenvestigingen	2%	4%	11%	6%
f	Hoofdvestiging met 11-20 nevenvestigingen	4%	1%	3%	3%
g	Hoofdvestiging met > 20 nevenvestigingen	1%	1%	4%	2%
h	Onbekend	2%	0%	0%	1%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Tabel 19: Situatie m.b.t. vergunning voor milieu- en/of water en verplichtingen energiebesparing

	Bouw en			Totaal	
	Industrie	landbouw	Diensten		
N =	127	67	114	308	
a	Activiteitenbesluit categorie A of B	56%	54%	46%	52%
b	Activiteitenbesluit categorie C en/of watervergunning geen BRZO	33%	19%	14%	23%
c	Activiteitenbesluit categorie C en/of watervergunning wel BRZO	10%	6%	4%	7%
d	Onbekend	1%	21%	36%	18%
Totaal		100%	100%	100%	100%
Deelnemer energie convenant (MJA3 of MEE)		24%	6%	11%	15%
Verplichting maatregellijsten/energie-informatieplicht		62%	43%	50%	54%
Verplichting EED-energieaudit		28%	15%	34%	27%

4 De ervaringen met de ISO 14001:2015-norm

In 2015 is de ISO 14001:2015-norm gepubliceerd, deze vervangt de versie uit 2004. Organisaties gecertificeerd op basis van de 2004-versie hadden drie jaar de tijd om over te gaan op de nieuwe norm.

De belangrijkste wijzigingen in de norm zijn aan de respondenten voorgelegd met de vraag in hoeverre de betreffende wijziging als een verbetering wordt beschouwd en in hoeverre de wijziging ook gevolgen heeft gehad.

4.1 De waardering van de wijzigingen in de ISO 14001-norm

Tabel 20: Waardering van wijzigingen in de ISO 14001:2015-norm

	Sterke verbetering	Enigszins verbeterd	Gelijk	Verslechtering	Onbekend of n.v.t.
N = 308					
a De wijzigingen in de norm als geheel	27%	43%	11%	0%	18%
b Toevoeging contextanalyse	29%	38%	12%	3%	17%
c Eisen aan betrokkenheid van de directie	39%	29%	15%	1%	16%
d Onderscheid risico's én kansen in planning	30%	39%	13%	2%	17%
e Milieuaspecten vanuit levenscyclusperspectief	18%	37%	23%	4%	17%
f Vaststellen van benodigde competenties	11%	34%	34%	2%	18%
g Processen voor in- en externe communicatie	6%	36%	38%	2%	18%
h Validiteit en betrouwbaarheid van milieu-informatie	11%	36%	34%	1%	17%
i Inzicht in de compliancestatus	12%	40%	28%	1%	17%
j Het niet meer vereisen van 'procedures'	34%	26%	17%	5%	18%

In de antwoorden van respondenten uit industrie, bouw/landbouw en dienstverlening zijn geen opmerkelijke verschillen te zien.

4.2 De gevolgen van de wijzigingen in de ISO 14001-norm

Tabel 21: Reacties op stellingen ten aanzien van de gevolgen van wijzigingen in de ISO 14001:2015-norm

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Oneens omdat wij dit al hadden	Onbekend
N = 308					

a	Wij hebben beter inzicht gekregen in wensen van belanghebbenden en belangrijke ontwikkelingen	20%	47%	9%	18%	5%
b	Mede door de contextanalyse heeft onze organisatie naast operationele ook strategische milieudoelstellingen voor de (middel)lange termijn	20%	42%	15%	19%	4%
c	De directie is door de eisen in de norm sterker betrokken	23%	39%	21%	14%	3%
d	Er is nu ook aandacht voor de gevolgen van veranderingen in het milieu (bijv. klimaat) voor onze organisatie	13%	44%	21%	19%	3%
e	Wij hebben een beter inzicht in de compliancestatus	22%	39%	18%	17%	4%
f	De kwaliteit van de milieu-informatie krijgt door de eisen in de norm meer aandacht en is beter geborgd	22%	44%	16%	12%	5%
g	Ook als is het niet vereist, wij gebruiken nog steeds procedures	52%	31%	10%	3%	4%

In de antwoorden van respondenten uit industrie, bouw/landbouw en dienstverlening zijn geen opmerkelijke verschillen te zien.

4.3 De combinatie van ISO 14001 met andere managementsystemen

Tabel 22: Antwoorden op de stelling 'Wij hebben meerdere managementsystemen en ervaren de voordelen'

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a sterk eens	32%	33%	32%	32%
b eens	43%	39%	42%	42%
c neutraal	12%	21%	16%	15%
d oneens	6%	3%	3%	4%
e sterk oneens	0%	0%	1%	0%
f onbekend of n.v.t.	7%	4%	6%	6%
g niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 23: Antwoorden op de stelling 'HLS is aanleiding om ISO 45001 in te voeren'

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a sterk eens	7%	1%	3%	4%
b eens	9%	10%	8%	9%
c neutraal	29%	30%	25%	28%
d oneens	25%	30%	34%	30%
e sterk oneens	7%	6%	10%	8%
f onbekend of n.v.t.	21%	22%	19%	21%
g niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 24: Antwoorden op de stelling 'ISO 50001 is nu interessant voor ons'

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
N =	127	67	114	308
a sterk eens	1%	0%	6%	3%
b eens	8%	3%	7%	6%
c neutraal	37%	28%	32%	33%
d oneens	24%	34%	25%	27%
e sterk oneens	6%	6%	8%	6%
f onbekend of n.v.t.	24%	28%	20%	24%
g niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

4.4 Suggesties voor verbeteringen aan de ISO 14001-norm

Van de 308 respondenten hebben er 63 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij een open vraag suggesties te doen om verbeteringen in de ISO 14001-norm aan te brengen. In tabel 25 zijn de suggesties samengevat.

Tabel 25: Verdeling van suggesties die zijn gedaan tot verbetering van de ISO 14001-norm

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
- Certificatieproces verbeteren	5	1	4	10
- Competentie eisen verduidelijken	1			1
- Continue verbetering	2			2
- Documentatie eisen	4	1	2	7
- Energie als onderdeel van ISO 14001 opnemen	4	1	2	7
- HLS meer als uitgangspunt nemen, norm vereenvoudigen	2	4	7	13
- Normonderdelen verduidelijken	3	1	6	10
- Toepasbaarheid voor dienstverlening verbeteren	0	1	2	3
- Toepassingsgebied van de norm verduidelijken	2		1	3
- Voorbeelden toevoegen aan de norm	2	1	1	4
- Waarde van de ISO 14001 in de markt versterken	0	2	1	3
Totaal	25	12	26	63

Voorbeelden van suggesties:

- Meer aandacht voor de C van de PDCA. Daarmee samenhangend: meer aandacht door de auditoren voor de C. Ik pleit hiermee niet voor een strengere controle op onze bedrijfsvoering, maar wel op een effectievere. Dus, in hoeverre (afhankelijk van de volwassenheid van het systeem), verbetert de organisatie zich op het gebied van ISO 14001?
- Afwijkende hoofdstukken / paragrafen / subparagrafen identiek maken ten opzichte van de ISO 9001 (niet dezelfde nummers gebruiken zoals reeds toegepast in de 9001 om verschillen makkelijker te kunnen identificeren bij de implementatie vernieuwde normen in de bedrijfsvoering).
- De norm is te veel gericht op productie en vervaardiging. Voor kantooromgevingen is de mogelijkheid erg beperkt. Er zit veel overlap. Met name als men een pand huurt zijn de opties niet zo groot.
- Niet zo zeer ISO 14001 op zichzelf. Het is jammer dat van de drie ISO-normen (9001-14001-45001) niet 100% de HLS-structuur intact hebben gelaten. De verbetering moet vooral daarin gezocht worden. Een sterke strakke HLS, moet dan ook in alle normen 100% gelijk zijn en niet afwijkend gemaakt worden.

- Halveren van het aantal eisen en sterk versimpelen van de tekst. Ik had de hoop dat met de HLS er ook meer een norm op hoofdlijnen zou ontstaan maar er is alleen maar meer tekst geproduceerd.
- Maak de norm minder ingewikkeld. Dat maakt het effectiever. Verder blijft het voor dienstverlenende organisaties een lastige norm.
- MOC meer uitwerken.
- Overlap van ISO 50001 en ISO 14001 is onhandig, er wordt naar 2 afzonderlijke invullingen gevraagd.
- Zich meer tot de kern richten: Continu verbeteren milieuprestaties. Minder op alle zaken eromheen.
- Onder meer op contextanalyse, stakeholders en directieniveau, zou de norm beter moeten voorzien in een lokale vestiging die autonoom is gecertificeerd terwijl de lokale vestiging nagenoeg volledig wordt geleid door of vanuit het hoofdkantoor (strategie, beleid).
- ISO 14001 verliest waarde door de opkomst van de CO₂-prestatieladder, waarbij concrete milieuprestaties vereist zijn. Bedrijven kunnen jarenlang ISO 14001-gecertificeerd zijn zonder aantoonbare milieuwinst.

5 De motivatie voor het invoeren en de resultaten van het milieumanagementsysteem

5.1 De motivatie voor het invoeren van het milieumanagementsysteem

De respondenten is een drietal stellingen voorgelegd met betrekking tot de motivatie om het milieumanagementsysteem in te voeren en te laten certificeren.

Tabel 26: Stelling: Wij hebben niet getwijfeld over de overgang naar ISO 14001:2015

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
N =	127	67	114	308
a eens	72%	69%	77%	73%
b gedeeltelijk eens	6%	4%	6%	6%
c oneens	4%	6%	4%	4%
d onbekend of n.v.t.	17%	21%	12%	16%
e niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 27: Stelling: Klanten verwachten dat wij ISO 14001 zijn gecertificeerd, stoppen met ISO 14001 is dan geen optie

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
N =	127	67	114	308
a eens	43%	46%	53%	47%
b gedeeltelijk eens	36%	31%	31%	33%
c oneens	7%	15%	11%	10%
d onbekend of n.v.t.	13%	7%	5%	9%
e niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 28: Stelling: Wij vinden ISO 14001-certificatie vooral belangrijk voor onszelf

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
N =	127	67	114	308
a eens	43%	39%	39%	41%
b gedeeltelijk eens	43%	51%	39%	43%
c oneens	7%	6%	18%	11%
d onbekend of n.v.t.	6%	4%	3%	5%
e niet beantwoord	1%	0%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

5.2 De resultaten van het milieumanagementsysteem

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op mogelijke resultaten van de invoering van een milieumanagementsysteem op basis van ISO 14001. Daarbij moet worden bedacht dat ook andere factoren dan het invoeren van het milieumanagementsysteem invloed op de resultaten hebben.

Voor zes verschillende invalshoeken die invloed hebben op de milieuprestaties is gevraagd in hoeverre de afgelopen 5 jaar voor de betreffende invalshoek verbeteringen zijn gerealiseerd. Dit kan zijn een substantiële verbetering, redelijk grote verbetering, verbetering, gelijk gebleven of een achteruitgang. In de tabellen 29 tot en met 34 zijn de antwoorden weergegeven. Van de 308 respondenten heeft 23 % bij een of meer van de zes onderwerpen een substantiële verbetering bereikt en 57% bij één of meer onderwerpen een redelijk grote verbetering.

Tabel 29: Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt/ producten langer meegaan of circulair worden etc.

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	7%	9%	8%	8%
b redelijk grote verbetering	24%	28%	27%	26%
c verbetering	35%	36%	24%	31%
d min of meer gelijk	22%	19%	11%	18%
e achteruitgang	0%	0%	1%	0%
f onbekend of n.v.t.	12%	7%	29%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 30: Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	4%	1%	5%	4%
b redelijk grote verbetering	7%	15%	13%	11%
c verbetering	36%	37%	35%	36%
d min of meer gelijk	44%	40%	36%	40%
e achteruitgang	1%	0%	1%	1%
f onbekend of n.v.t.	8%	6%	10%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 31: Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	6%	6%	6%	6%
b redelijk grote verbetering	13%	21%	25%	19%
c verbetering	46%	46%	37%	43%
d min of meer gelijk	29%	27%	19%	25%

e achteruitgang	0%	0%	1%	0%
f onbekend of n.v.t.	6%	0%	12%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 32: Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	9%	18%	18%	14%
b redelijk grote verbetering	20%	15%	18%	18%
c verbetering	33%	40%	41%	38%
d min of meer gelijk	30%	25%	18%	24%
e achteruitgang	1%	1%	0%	1%
f onbekend of n.v.t.	8%	0%	5%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 33: Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	4%	3%	3%	3%
b redelijk grote verbetering	13%	16%	14%	14%
c verbetering	36%	40%	31%	35%
d min of meer gelijk	40%	37%	35%	38%
e achteruitgang	1%	0%	1%	1%
f onbekend of n.v.t.	6%	3%	17%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 34: Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a substantiële verbetering	5%	6%	8%	6%
b redelijk grote verbetering	22%	24%	16%	20%
c verbetering	43%	40%	35%	40%
d min of meer gelijk	25%	30%	33%	29%
e achteruitgang	1%	0%	1%	1%
f onbekend of n.v.t.	4%	0%	7%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%

De respondenten is gevraagd om voor de verschillende invalshoeken die de milieuprestatie bepalen aan te geven in hoeverre de organisatie plannen heeft om de komende jaren verbeteringen te realiseren. In de tabellen 35 tot en met 40 zijn de antwoorden weergegeven. De meeste organisaties hebben drie of meer invalshoeken waarop verbeteringen staan gepland.

Tabel 35: Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt/ producten langer meegaan of circulair worden etc.

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	9%	7%	12%	10%
b plannen voor redelijk grote verbetering	11%	19%	11%	13%
c plannen voor verbetering	52%	51%	31%	44%
d geen plannen	19%	12%	18%	17%
e onbekend of n.v.t.	9%	10%	28%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 36: Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	7%	4%	4%	6%
b plannen voor redelijk grote verbetering	9%	18%	18%	15%
c plannen voor verbetering	57%	58%	52%	56%
d geen plannen	20%	13%	18%	18%
e onbekend of n.v.t.	6%	6%	7%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 37: Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	7%	9%	10%	8%
b plannen voor redelijk grote verbetering	17%	27%	15%	19%
c plannen voor verbetering	54%	43%	49%	50%
d geen plannen	15%	18%	13%	15%
e onbekend of n.v.t.	6%	3%	13%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 38: Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	17%	12%	12%	14%
b plannen voor redelijk grote verbetering	18%	28%	27%	24%
c plannen voor verbetering	54%	49%	43%	49%
d geen plannen	9%	9%	12%	10%

e onbekend of n.v.t.	2%	1%	5%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 39: Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	9%	1%	3%	5%
b plannen voor redelijk grote verbetering	17%	18%	14%	16%
c plannen voor verbetering	58%	58%	45%	53%
d geen plannen	10%	15%	26%	17%
e onbekend of n.v.t.	6%	7%	12%	8%
f niet beantwoord	1%	0%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 40: Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
a plannen voor substantiële verbetering	14%	6%	5%	9%
b plannen voor redelijk grote verbetering	19%	36%	22%	24%
c plannen voor verbetering	52%	45%	47%	49%
d geen plannen	10%	9%	19%	13%
e onbekend of n.v.t.	4%	4%	6%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%

6 Ervaringen met certificatie van het milieumanagementsysteem

6.1 Tevredenheid over het certificatieproces

De respondenten is gevraagd de tevredenheid over het certificatieproces uit te drukken in een rapportcijfer. De antwoorden op deze vraag zijn weergegeven in tabel 41. Het gemiddelde rapportcijfer is een 7,4.

Tabel 41: Tevredenheid over het certificatieproces in een rapportcijfer (1 – 10)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
N =	127	67	114	308
3 of minder	0%	0%	2%	0%
4	2%	1%	0%	1%
5	3%	0%	1%	2%
6	9%	12%	13%	11%
7	33%	30%	33%	32%
8	40%	51%	39%	42%
9	9%	4%	8%	7%
10	2%	0%	0%	1%
onbekend of n.v.t.	3%	1%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Gemiddeld rapportcijfer 2019	7,4	7,4	7,3	7,4
Gemiddeld rapportcijfer 2013	7,6	7,3	7,4	7,5

Het gemiddelde rapportcijfer van de laagst scorende CI is 6,8 en de hoogst scorende 8,0.

De respondenten hebben ook een uitspraak gedaan over de deskundigheid van de auditors, de 'strengheid' bij audits en diepgang van audits. In de tabellen 42 tot en met 45 is de uitslag weergegeven.

Tabel 42: Auditors van certificatie-instellingen zijn deskundig

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	56%	60%	53%	56%	58%
b gedeeltelijk eens	39%	33%	38%	37%	38%
c oneens	4%	4%	6%	5%	4%
d onbekend	2%	3%	4%	3%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 43: Auditors zouden best wat strenger mogen zijn

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	12%	7%	10%	10%	9%
b gedeeltelijk eens	29%	33%	29%	30%	29%
c oneens	54%	55%	56%	55%	59%
d onbekend	6%	4%	5%	5%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 44: Auditors zouden wat dieper mogen gaan

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019
N =	127	67	114	308
a eens	13%	9%	12%	12%
b gedeeltelijk eens	31%	36%	34%	33%
c oneens	52%	51%	48%	50%
d onbekend	3%	4%	5%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%

6.2 Toegevoegde waarde van certificatie

De respondenten is vier stellingen voorgelegd met betrekking tot de toegevoegde waarde van certificatie.

Tabel 45: Certificatie stimuleert ons het managementsysteem te verbeteren

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	38%	42%	50%	43%	53%
b gedeeltelijk eens	51%	46%	37%	45%	41%
c oneens	8%	7%	11%	9%	6%
d onbekend	3%	4%	3%	3%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bij de industrie was in 2013 55% van de respondenten uit de industrie het eens met de stelling, in 2019 was dit 38%.

Tabel 46: Zonder certificatie zal het managementsysteem op den duur versloffen

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	42%	36%	41%	40%	34%
b gedeeltelijk eens	39%	36%	30%	35%	44%
c oneens	17%	22%	25%	21%	21%
d onbekend	2%	6%	4%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bij respondenten uit alle drie sectoren is een toename van het percentage 'eens' met de stelling te zien.

Tabel 47: Certificatie houdt ons scherp

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	54%	52%	54%	53%	55%
b gedeeltelijk eens	34%	39%	39%	37%	39%
c oneens	10%	6%	4%	7%	6%
d onbekend	2%	3%	3%	3%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 48: Door certificatie halen wij betere milieuprestaties

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	21%	19%	20%	20%	23%
b gedeeltelijk eens	46%	52%	43%	46%	53%
c oneens	30%	24%	32%	29%	23%
d onbekend	3%	4%	5%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

6.3 Opmerkingen en suggesties ten aanzien van het certificatieproces

De deelnemers aan het onderzoek is gevraagd om in een open vraag suggesties te doen voor de wijze waarop de toegevoegde waarde van certificatie kan worden verhoogd. Door 72 respondenten (23% van het totaal) zijn suggesties geformuleerd. In tabel 49 zijn de reacties samengevat.

Tabel 49: Samenvatting van suggesties om toegevoegde waarde van certificatie te verhogen (aantallen reacties per categorie suggesties)

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal
- Auditors moeten ook advies kunnen geven	1	2		3
- Deskundigheid en harmonisatie van auditors mogen hoger	0	2		2
- Kwaliteit van audits verbeteren	11	7	11	29
- Organisatie van CI verbeteren	4	1	7	12
- Tijdbesteding aanpassen aan feitelijke situatie	1	1	2	4
- Bij audits grote lijn blijven zien en niet in details vervallen	2	1	2	5
- Verbetering van de milieuprestaties voorop stellen	6	4	4	14
- Waardering van certificaat bij derden verhogen	3			3
Totaal	28	18	26	72

Onderstaand staan voorbeelden van suggesties die bij de verschillende onderwerpen uit tabel 49 zijn genoemd:

- Zonder strenge audits werk het systeem niet. De KAM manager krijgt dan onvoldoende steun van de directie om verbeteringen door te voeren. Er wordt dan gezegd waarom zouden we investeren, we komen toch door de audits heen. Nu zorgt het voor extra aandacht op echte pijnpunten in de organisatie.
- Auditoren mogen strenger en dieper auditen. Door de hoeveelheid nevenvestigingen en daardoor het vele aantal te bezoeken vestigingen, kan er onvoldoende diepgang plaatsvinden. Het voelt daardoor meer als 'afvinken' dan dat wij er een toegevoegde waarde in zien. De interne audits hebben bijv. meer toegevoegde waarde.
- Auditors moeten wat meer nadruk leggen op leiderschap en commitment. Alle managementsystemen hebben management commitment nodig want anders is het trekken aan een 'dood paard'. Overigens zijn veel managers in staat om aan 'window-dressing' te doen. Auditors prikken daar vaak niet door heen....
- Het lijkt alsof de auditors geringe tijd hebben een audit voor te bereiden en daardoor een beperkte verdiepingsslag kunnen slaan.
- De toegevoegde waarde hangt sterk af van de auditoren. Zij moeten wel voldoende verdiepende audits houden. In ons geval hebben we altijd een deskundige lead auditor gehad. Maar wij kennen ook de voorbeelden waarbij dit niet het geval is. Dit kan de kwaliteit van een certificaat schaden. Het doel moet blijven dat wij organisatie steeds beter performen en daar hoort een kritische auditor bij.
- Ik verwacht van een audit dat er substantiële verbeterpunten worden aangegeven. Dat is de meerwaarde van certificering voor ons. Geen 'klein bier' punten zoals een vloeistofverpakking die toevallig niet boven een lekbak staat.
- Nu lijkt het vaak te vrijblijvend. Een milieuprestatiecijfer zou een en ander wat duidelijker en vergelijkbaarder maken.
- Meer in detail auditen. Meer naar de inhoud kijken en minder bezig zijn met 'het vullen van de rapportage'. Door toenemende druk vanuit de RvA, zijn meer en meer auditoren alleen maar bezig met rapportvulling. Tijd ontbreekt om naar de inhoud van bijv. de MAR te kijken.
- Voor ons zou een gecombineerde audit voor ISO 9001 en 14001 veel efficiënter zijn. Het is lastig om dit bij onze CI geregeld te krijgen. Verder is het in het algemeen belangrijk om niet lang achter elkaar met dezelfde auditor te werken, bijvoorbeeld maximaal 3 jaar.
- Meer focus op kritische punten in het primaire proces en vaker naar iets kijken en iets beoordelen dan alleen een gesprek voeren.

7 Het gebruik van het ISO 14001-certificaat in de relatie met derden

In 7.1 wordt ingegaan op het gebruik van het ISO 14001-certificaat in de relatie met de overheid en in 7.2 in de relatie met maatschappelijk verantwoord/duurzaam ondernemen.

7.1 ISO 14001-certificatie in relatie tot de overheid

In tabel 18 is de verdeling te zien naar de status van de organisaties in het Activiteitenbesluit (categorie A, B of C) en/of het BRZO van toepassing is op de organisatie. Ook de wettelijke eisen met betrekking tot energiebesparing die van toepassing zijn komen terug in tabel 18

Alle respondenten is gevraagd wanneer er voor het laatst een inspectie door een toezichthouder heeft plaatsgevonden en in hoeverre er bij een inspectie gebruik is gemaakt van de informatie uit het ISO 14001-gecertificeerde milieumanagementsysteem.

Tabel 50: Het aantal jaren dat het geleden is dat de organisatie voor het laatst bezocht is door een toezichthouder voor de wet milieubeheer/activiteitenbesluit/BRZO (van bijvoorbeeld gemeente, provincie, milieudienst) voor een inspectie op milieugebied

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
minder dan 1 jaar	50%	39%	34%	42%	53%
1 jaar	9%	6%	7%	7%	11%
2 jaar	12%	15%	8%	11%	10%
3 jaar	5%	1%	3%	3%	3%
4 jaar	4%	3%	4%	4%	2%
5 jaar	1%	1%	1%	1%	1%
langer dan 5 jaar	5%	6%	7%	6%	3%
nooit	4%	3%	11%	6%	6%
onbekend	12%	25%	25%	19%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

De teruggang in frequentie van een inspectie is bij alle sectoren aan de orde. Bij de industrie is deze het sterkst. In 2013 was 62% van de organisatie in het laatste jaar geïnspecteerd (nu 50%).

De respondenten is een viertal stellingen voorgelegd met betrekking tot het ISO 14001-certificaat in de relatie met de toezichthouder. In de tabellen 49 tot en met 52 zijn de reacties op de stellingen weergegeven.

Tabel 51: De toezichthouder maakt gebruik van aanwezigheid milieumanagementsysteem

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	19%	3%	11%	13%	19%
b gedeeltelijk eens	24%	19%	11%	18%	28%
c oneens	24%	24%	20%	23%	22%
d onbekend of n.v.t.	33%	54%	59%	46%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 52: Onze wens is dat meer gebruik wordt gemaakt van het ISO 14001-certificaat bij het toezicht

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	30%	28%	28%	29%	40%
b gedeeltelijk eens	29%	24%	12%	22%	31%
c oneens	8%	3%	4%	5%	8%
d onbekend of n.v.t.	33%	45%	56%	54%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 53: De toezichthouder voor de Wm of Activiteitenbesluit begrijpt de essentie van een milieumanagementsysteem

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal	Totaal
N =	127	67	114	308	551
a eens	24%	15%	11%	17%	25%
b gedeeltelijk eens	21%	22%	17%	20%	26%
c oneens	11%	7%	6%	8%	10%
d onbekend of n.v.t.	54%	55%	66%	54%	39%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 54: De waardering door de toezichthouder is een stimulans om met ISO 14001-certificatie door te gaan

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N = 194	127	67	114	308	551
a eens	13%	9%	11%	11%	13%
b gedeeltelijk eens	13%	15%	10%	15%	30%
c oneens	19%	22%	18%	25%	28%
d onbekend of n.v.t.	37%	54%	61%	49%	29%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

7.2 ISO 14001 in relatie tot MVO

De respondenten is een aantal uitspraken voorgelegd met betrekking tot het thema 'duurzaam/maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)' en de functie van het ISO 14001-certificaat daarbij. In de tabellen 53 tot en met 56 zijn de antwoorden hierop te zien.

Tabel 55: Onze organisatie rapporteert extern over duurzaamheid/MVO

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal	Totaal
N =	127	67	114	308	551
a eens	22%	40%	38%	32%	36%
b gedeeltelijk eens	30%	22%	20%	25%	27%
c oneens	35%	27%	22%	28%	32%
d onbekend	13%	10%	21%	15%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 56: Het ISO 14001-certificaat is belangrijk in het kader van duurzaamheid/MVO

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	35%	34%	39%	36%	52%
b gedeeltelijk eens	47%	45%	32%	41%	37%
c oneens	9%	12%	14%	12%	7%
d onbekend	9%	8%	15%	11%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 57: Een ISO 14001-certificaat wordt een voorwaarde om zaken te kunnen doen

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	35%	22%	40%	34%	35%
b gedeeltelijk eens	44%	51%	33%	42%	42%
c oneens	13%	18%	13%	14%	21%
d onbekend	7%	8%	14%	10%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 58: Ons beleid is om bij inkoop een ISO 14001-certificaat te vragen

	Industrie	Bouw en landbouw	Diensten	Totaal 2019	Totaal 2013
N =	127	67	114	308	551
a eens	25%	7%	18%	19%	20%
b gedeeltelijk eens	40%	31%	38%	37%	46%
c oneens	25%	46%	27%	31%	31%
d onbekend	9%	14%	18%	13%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

8 De bekendheid met mijn.SCCM

In de loop van 2012 heeft SCCM het voor ISO 14001-gecertificeerde organisaties mogelijk gemaakt om toegang te krijgen tot het besloten deel van de SCCM-website (mijn.sccm). Op dit deel van de website staan onder andere samenvattingen van wet- en regelgeving en overzichten van wijzigingen in de wet- en regelgeving.

Gevraagd is naar de bekendheid en het gebruik van mijn.sccm.

Tabel 59: Bekendheid en gebruik van mijn.sccm

	Bouw en			Totaal 2019	Totaal 2013
	Industrie	landbouw	Diensten		
N =	127	67	114	308	551
a Wij hebben toegang tot mijn.sccm en gebruiken het regelmatig	43%	40%	32%	38%	14%
b Wij hebben toegang tot mijn.sccm maar gebruiken het niet of nauwelijks	17%	24%	25%	21%	10%
c Wij weten van het bestaan van mijn.sccm maar zijn er nog niet toe gekomen om ons aan te melden	15%	12%	11%	13%	16%
d Wij weten van het bestaan van mijn.sccm, maar zijn niet geïnteresseerd	1%	3%	5%	3%	2%
e Wij waren niet op de hoogte van het bestaan van mijn.sccm	22%	16%	17%	19%	58%
f Niet beantwoord	3%	4%	11%	6%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

9 Opmerkingen en suggesties voor verbeteringen

De respondenten is gevraagd of zij suggesties hebben voor SCCM, bijvoorbeeld onderwerpen waar aandacht aan kan worden besteed. Door 39 respondenten zijn suggesties gedaan, deze zijn samengevat in tabel 60.

Tabel 60: Suggesties van respondenten voor onderwerpen waar SCCM aandacht aan kan besteden verdeeld naar onderwerp (aantal suggesties)

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
- Aandacht voor andere normen	1	1	2	4
- Uitvoering van contextanalyse			1	1
- Energie	1	1		2
- Hulpmiddelen aanbieden	6	1	3	10
- Informatie levenscyclusperspectief	3	2	5	10
- ISO 14001 in buitenland			1	1
- Richtlijnen afwijkingen bij certificatie			1	1
- Voorbeelden geven	2	1	1	4
- Waarde ISO 14001 uitdragen		1		1
- Wet- en regelgeving informatie geven	3	2		5
Totaal	16	9	14	39

Onderstaand zijn voorbeelden opgenomen van concrete suggesties die zijn gedaan bij de in tabel 60 opgenomen onderwerpen:

- Een meer specifiek overzicht wet- en regelgeving per bedrijfsbranche.
- Alles omtrent stoffen (register, wetgeving, actualiteit, praktische handvatten, risico's).
- LCA/Levenscyclusperspectief en MVO/CSR.
- Levenscyclusperspectief is nog zeer basaal, en kan op abstracte wijze worden 'afgedaan'. Hoe kan dit concreter worden?
- Format voor management review / directiebeoordeling.
- Meer aanvulling/uitleg over de normpunten in relatie tot dienstverlenende bedrijven.
- Tools om de C van de PDCA-cirkel te toetsen. Het begint natuurlijk bij het vaststellen van meetbare doelstellingen, maar hoe maak je het bedrijven zo makkelijk mogelijk om hun eigen voortgang te toetsen?
- Wet op de natuurbescherming.

Het onderzoek is afgesloten met de vraag of er nog opmerkingen of suggesties zijn om ISO 14001-certificatie en of de activiteiten van SCCM te verbeteren. Door 30 respondenten is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het maken van een laatste opmerking en/of suggestie. De reacties zijn samengevat in tabel 61.

Tabel 61: Suggesties van respondenten verdeeld naar onderwerp (aantal suggesties)

	Bouw en			Totaal
	Industrie	landbouw	Diensten	
- Energiemanagement			2	2
- HLS niet wijzigen	1			1
- Kennisoverdracht	1	4	3	8
- Opmerkingen onderzoek	2	2	1	5
- Positief over SCCM	5		1	6
- Waardering voor ISO 14001 versterken		1	4	5
- Werkwijze certificatie-instellingen	1			1
- Wet- en regelgeving	1	1		2
Totaal	11	8	11	30

Bij de in tabel 61 opgenomen onderwerpen zijn onder meer de volgende opmerkingen gemaakt:

- Borg de waarde van het certificaat. Nu is het 'nice to have' maar ieder 'gelijkwaardige' verklaring wordt door aanbestedende diensten ook geaccepteerd.
- De periodieke wet- en regelgeving-updates met toelichting zijn fijn! Webinars hebben ook een meerwaarde.
- Wellicht is (meer) informatie over raakvlakken met ISO 9001:2015 (HLS) en CO₂-Prestatieladder met o.a. ISO 45001:2018 en ISO 14001:2015 mogelijk. Deze bijvoorbeeld toevoegen op de pagina links.
- Meer trainingsmogelijkheden/ kennissessies aanbieden.
- ISO 14001 meer richten op type organisatie en standaard energiemangement meenemen. Geen losse optie meer.
- SCCM gebruikersdagen organiseren met praktische voorbeelden hoe normelementen door bedrijven worden geïmplementeerd
- Graag zou ik zien dat er een meer adviserende rol van de auditor kan worden aangenomen zodat wij kunnen verbeteren en blijven verbeteren ten opzichte van de certificaatverplichtingen.
- De belangrijkheid en waarde van de certificering meer uitdragen in de markt.

Bijlage I Vragenlijst

Vragenlijst onderzoek 'Toegevoegde waarde ISO 14001-certificatie bij gecertificeerde organisaties'
versie 30 augustus 2019

- A Algemene gegevens over organisatie
- A1 Een organisatie kan ervoor kiezen om bedrijfsonderdelen/vestigingen afzonderlijk te laten certificeren of gezamenlijk te laten certificeren. Kunt u aangeven of in uw geval het ISO 14001-certificaat betrekking hebben op één of op meer vestigingen?
- a Eén vestiging zonder nevenvestigingen
 - b Hoofdvestiging met 1 nevenvestiging
 - c Hoofdvestiging met 2-3 nevenvestigingen
 - d Hoofdvestiging met 4-5 nevenvestigingen
 - e Hoofdvestiging met 5-10 nevenvestigingen
 - f Hoofdvestiging met 11-20 nevenvestigingen
 - g Hoofdvestiging met > 20 nevenvestigingen
 - h Onbekend
- A2 Bent u werkzaam op de hoofdvestiging die op het certificaat staat of op een vestiging?
- a Werkzaam op de hoofdvestiging
 - b Werkzaam op een vestiging
 - c Werkzaam op zowel hoofd- als vestigingen(en)
 - d Anders: (bijv. ingehuurd adviseur)
- A3 Hoeveel personen zijn er bij de organisatie waarop het ISO 14001-certificaat betrekking heeft gemiddeld in totaal (voor hoofd- en eventuele vestigingen samen) werkzaam (zowel in dienst als ingehuurd* op basis fte).
a < 10	e 101 - 250	i onbekend
b 10 - 30	f 251 - 500	
c 31 - 50	g 501 - 2.000	
d 51- 100	h > 2000	

*Het gaat om ingehuurd personeel dat werkt onder de directe verantwoordelijkheid van de gecertificeerde organisatie (dus geen onderaannemers).

- A4 In welke branche is uw organisatie werkzaam?

Lijst uit SCCM database

- A5 Door welke certificatie-instelling is uw organisatie gecertificeerd?
- A6 Staat het certificaat van uw organisatie geregistreerd bij SCCM
- a Ja
 - b Nee
 - c Weet niet

- A7 Sinds welk jaar is uw organisatie ISO 14001-gecertificeerd (kan zijn bij andere CI en/of een eerdere versie van de ISO 14001-norm)

Jaartal:

B Overstap naar ISO 14001:2015

- B1 Uw organisatie heeft de overstap van ISO 14001:2004 naar ISO 14001:2015 gemaakt. Kunt u voor de volgende stellingen aangeven in hoeverre deze van toepassing zijn. Indien uw organisatie niet gecertificeerd is geweest op basis ISO 14001:2004 kunt u NVT als antwoord geven bij A.

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend / NVT
a Wij hebben niet getwijfeld over de overgang naar ISO 14001:2015				
b Klanten verwachten dat wij ISO 14001 zijn gecertificeerd, stoppen met ISO 14001 is dan geen optie				
c Wij vinden ISO 14001-certificatie vooral belangrijk voor onszelf				

- B2 De ISO 14001:2015-norm heeft ten opzichte van de ISO 14001:2004-versie een aantal veranderingen ondergaan. Wilt u voor de volgende punten aangeven in hoeverre u deze een verbetering vindt.

	Sterke verbetering	Enigszins verbeterd	Gelijk	Verslechtering	Onbekend / NVT
a De wijzigingen in de norm als geheel					
b Toevoeging contextanalyse (4.1 en 4.2)					
c Eisen aan betrokkenheid van de directie (5.1 leiderschap)					
d Onderscheid risico's én kansen in planning (hoofdstuk 6)					
e Bepalen van milieuaspecten vanuit levenscyclusperspectief (6.1.2)					
f Vaststellen van benodigde competenties (7.2)					
g Vaststellen van processen voor in- en externe communicatie (7.4)					
h Bewerkstelligen dat milieu-informatie valide en betrouwbaar is (7.4.1)					
i Inzicht in de compliancestatus (9.1.2)					

j	Het niet meer vereisen van 'procedures'					
---	---	--	--	--	--	--

B3 Wilt u voor de volgende stellingen met betrekking tot de aanpassingen in het managementsysteem aangeven of u het ermee eens of oneens bent?

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Oneens omdat wij dit al hadden	Onbekend
a					
b					
c					
d					
e					
f					
g					

B4 ISO 14001:2015 is gebaseerd op de zogenaamde ISO High Level Structure (HLS). Door de toepassing van de ISO HLS hebben alle normen voor managementsystemen dezelfde hoofdstukindeling en basistekst. Wilt u voor de volgende stellingen aangeven of u het er wel of niet mee eens bent.

	Sterk eens	Eens	Neutraal	Oneens	Sterk oneens	Onbekend/ NVT
a						
b						
c						
d						

B5 Wat zijn verbeteringen die u in de ISO 14001-norm zou willen aanbrengen? OPEN VRAAG

- B6 SCCM publiceert informatiebladen met een toelichtingen en voorbeelden bij de invoering van onderdelen van de ISO 14001-norm. Zijn er onderwerpen waarover u graag meer toelichting en voorbeelden wenst? Kunt u aangeven welke onderwerpen dit betreft?

--

- C Continue verbetering met ISO 14001-certificatie

- C1 Kunt u voor de volgende onderwerpen aangeven in hoeverre de afgelopen 5 jaar u op dit punt verbeteringen in de milieuprestaties hebt kunnen realiseren?

	Substantiële verbetering	Redelijk grote verbetering	Verbetering	Min of meer gelijk	Achteruitgang	Onbekend/ NVT
a Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt /producten langer meegaan of circulair worden etc.						
b Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop						
c Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)						
d Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)						
e Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies						
f Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen						

- C2 Kunt u voor de volgende onderwerpen aangeven in hoeverre uw organisatie plannen heeft deze om daar de komende jaren verbetering in te realiseren.

	Plannen voor substantiële verbetering	Plannen voor redelijk grote verbetering	Plannen voor verbetering	Geen plannen	Onbekend/ NVT
a Ontwerp van producten/diensten zodat bijvoorbeeld minder of andere grondstoffen worden gebruikt /producten langer meegaan of circulair worden etc.					
b Vermindering van milieubelasting bij leveranciers door aandacht bij inkoop					

c	Betere milieuprestaties door investering in milieuvriendelijkere productiemiddelen en faciliteiten (excl. energie)					
d	Vermindering energieverbruik (incl. eigen opwekking)					
e	Betere procesbeheersing waardoor bijvoorbeeld minder uitval en/of emissies					
f	Maatregelen om veiligheid en kans op incidenten te verlagen					

D ISO 14001-certificatie

D1 Kunt u uw tevredenheid over het certificatieproces over de laatste (drie) audits in een rapportcijfer (1 – 10) uitdrukken?

D2 Hieronder staat een aantal uitspraken met betrekking tot het certificatieproces en de toegevoegde waarde van certificatie. Wilt u voor elk van de uitspraken aangeven of u het ermee eens, gedeeltelijk eens of oneens bent.

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend
a Certificatie stimuleert ons het managementsysteem te verbeteren				
b Zonder certificatie zal het managementsysteem op den duur 'versloffen'				
c Certificatie houdt ons scherp				
d Door certificatie halen wij betere milieuprestaties				
e Auditors van certificatie-instellingen zijn deskundig				
f Auditors zouden best wat strenger mogen zijn				
g Audits zouden wat dieper mogen gaan				

Zijn er opmerkingen ten aanzien van de wijze waarop de wijzigingen in de nieuwe ISO 14001-norm door de CI zijn beoordeeld?

a Nee,

b Ja,

D3 Heeft u suggesties voor de wijze waarop de toegevoegde waarde van certificatie kan worden verhoogd?

E Gebruik ISO 14001 in relatie met derden

- E1 Een van de doelstellingen van SCCM is dat het ISO 14001-certificaat betekenis heeft voor toezichthouders van de overheid op gebied van milieuwetgeving. In dat verband is het van belang te weten welke milieu (en energie) wet- en regelgeving op uw organisatie van toepassing is.

Kunt u aangeven welke situatie(s) op uw organisatie van toepassing is?

	Wel	Niet	Onbekend
a Wij hebben geen vergunning voor milieu of water (Activiteitenbesluit categorie A of B)			
b Wij hebben een vergunning voor milieu (Activiteitenbesluit categorie C) en/of water en vallen niet onder het BRZO (Besluit risico zware ongevallen)			
c Wij hebben een vergunning voor milieu (Activiteitenbesluit categorie C) en/of water en vallen onder het BRZO			
d Wij zijn deelnemer aan een energie convenant (MJA3 of MEE)			
e Wij hebben een zodanig energieverbruik dat wij de erkende maatregelenlijst energiebesparing moeten hanteren en vallen onder de energie-informatieplicht			
f Wij zijn verplicht om op basis de Europese Energie Efficiency Directive (EED) een energieaudit uit te voeren en in te dienen			
g Onbekend			

- E3 Hoeveel jaar is het geleden dat uw organisatie voor het laatst bezocht is door een toezichthouder voor de wet milieubeheer/activiteitenbesluit/BRZO (van bijvoorbeeld gemeente, provincie, omgevingsdienst) voor een inspectie op milieugebied.

Minder dan 1 jaar / 1 jaar / 2 jaar / 3 jaar / 4 jaar / 5 jaar / langer dan 5 jaar / nooit / onbekend

Indien laatste 3 jaar bezoek is geweest:

- E4 Hieronder staat een aantal uitspraken over het gebruik van het ISO 14001-certificaat. Wilt u voor elke uitspraak aangeven of u het er mee eens, gedeeltelijk eens of oneens bent?

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend/ NVT
a De Wm-toezichthouder maakt gebruik van de aanwezigheid van het milieumanagementsysteem				
b Onze wens is dat meer gebruik wordt gemaakt van het ISO 14001-certificaat bij het toezicht				
c De Wm-toezichthouder begrijpt de essentie van een milieumanagementsysteem				
d De waardering door de Wm-toezichthouder is voor ons een stimulans om met ISO 14001-certificatie door te gaan				

- E5 Hieronder staat een aantal uitspraken die betrekking hebben op het thema ‘duurzaam/maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)’. Wilt u voor elk van deze uitspraken aangeven in hoeverre u het met de stelling eens bent.

	Eens	Gedeeltelijk eens	Oneens	Onbekend
a Onze organisatie rapporteert <u>extern</u> over duurzaamheid / MVO				
b Het ISO 14001-certificaat is belangrijk in het kader van duurzaamheid / MVO				
c Een ISO 14001-certificaat wordt een voorwaarde om zaken te kunnen doen.				
d Ons beleid is om bij inkoop een ISO 14001-certificaat te vragen				

F Gebruik website SCCM

SCCM heeft een website met een besloten deel, mijn.sccm. Op dit deel van de website staan onder andere samenvattingen van wet- en regelgeving en overzichten van wijzigingen van wet- en regelgevingen. Organisaties die geregistreerd staan bij SCCM kunnen toegang krijgen tot mijn.sccm.

- F1 Kunt u aangeven welke van de volgende uitspraken op u van toepassing zijn (het best passende antwoord aankruisen)

	Aankruisen wat van toepassing is
a Wij hebben toegang tot mijn.sccm en gebruiken het regelmatig	
b Wij hebben toegang tot mijn.sccm maar gebruiken het niet of nauwelijks	
c Wij weten van het bestaan van mijn.sccm maar zijn er nog niet toe gekomen om ons aan te melden	
d Wij weten van het bestaan van mijn.sccm maar zijn niet geïnteresseerd	
e Wij waren niet op de hoogte van het bestaan van mijn.sccm	

G Afsluiting

- G1 Wat is uw functie binnen de organisatie?

- G2 Zijn er nog opmerkingen of suggesties om ISO 14001-certificatie en of de activiteiten van SCCM te verbeteren?

G3 Wilt u de eindrapportage over dit onderzoek via e-mail ontvangen?

- a Ja
- b Nee

G4 Zo ja, wat is uw e-mailadres?

G5 Nog één allerlaatste vraag...

Voorbeelden kunnen vaak heel inspirerend zijn en andere bedrijven ideeën geven voor verbetering. Wij zijn altijd op zoek naar bedrijven die mee willen werken aan de opstelling van 'best practices'. Dit kan betrekking hebben op het managementsysteem zelf, concrete acties of vernieuwende aanpakken om milieuprestaties te verbeteren. Bijvoorbeeld de manier om personeel te betrekken; bewustzijn te verhogen; de kwaliteit van informatie te borgen; stakeholders te betrekken; management of change te borgen etc.

Heeft u een interessant voorbeeld en mogen wij u daarvoor benaderen?

- a Ja (vult u bij de vorige vraag nog even uw mailadres in?)
- b Nee

Hartelijk dank voor de medewerking.

Een samenvatting van de resultaten wordt gepubliceerd op www.sccm.nl.

Contact

U bent van harte uitgenodigd uw vraag aan ons voor te leggen.
Bedrijven, organisaties, adviseurs, toezichhouders, certificatie-instellingen
en andere belanghebbenden helpen we graag verder.

Stichting Coördinatie Certificatie Managementsystemen voor milieu en
gezond en veilig werken

Postbus 13507
2501 EM Den Haag
T 070 - 362 39 81
info@sccm.nl
www.sccm.nl

Uitgave SCCM, Den Haag, 9 juni 2020